

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	Державний вищий навчальний заклад "Херсонський державний аграрний університет"
Освітня програма	37236 Водні біоресурси та аквакультура
Рівень вищої освіти	Доктор філософії
Спеціальність	207 Водні біоресурси та аквакультура

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Державний вищий навчальний заклад "Херсонський державний аграрний університет"
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЄДЕБО	37236
Назва ОП	Водні біоресурси та аквакультура
Галузь знань	20 Аграрні науки та продовольство
Спеціальність	207 Водні біоресурси та аквакультура
Спеціалізація (за наявності)	відсутня
Рівень вищої освіти	Доктор філософії
Вид освітньої програми	Освітньо-наукова

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Марценюк Наталія Олександрівна, Медведєва Юлія Вікторівна, Матвієнко Наталія Миколаївна (керівник)
Залучений представник роботодавців	не застосовується
Дати візиту до ЗВО	09.09.2020 р. – 11.09.2020 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП <https://office.naqa.gov.ua/accreditation-folder/2118>

Програма візиту експертної групи <blob:https://office.naqa.gov.ua/6fca8c2a-dbcf-41a5-92b3-2d5c12a1aa76>

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям

Під час аналізу звіту про самооцінювання та онлайн частини акредитаційної експертизи не було виявлено недостовірних відомостей у самому звіті або у тих документах, що подавалися на прохання експертної групи. Освітня програма в цілому відповідає критеріям акредитації є актуальною та має перспективи розвитку. Форми навчання та викладання відповідають заявленим цілям, а ресурси достатніми для їх виконання. Цілі ОП взаємопов'язані з місією та стратегією ЗВО, визначаються з урахуванням позицій і потреб усіх стейкхолдерів освітнього процесу, тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, регіонального контексту. Зміст ОП має чітку структуру, а освітні компоненти підпорядковані логіці навчання. Та відповідають вимогам Закону України «Про вищу освіту» Основним інструментом формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувача освіти є вільний вибір дисциплін. Правила прийому на навчання чіткі і зрозумілі, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті. Форми та методи навчання і викладання за ОП відповідають концепту студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи. Інформація щодо освітнього процесу є доступною та зрозумілою. Навчання, викладання і наукові дослідження пов'язані із інституційною політикою та стратегією інтернаціоналізації. Форми та правила проведення контрольних заходів є чіткими та зрозумілими. Чітко визначені процедури оскарження результатів. Професійна кваліфікація викладачів відповідає цілям та ПРН. ЗВО має достатній рівень матеріально-технічних ресурсів та навчально-методичного забезпечення. Внутрішнє забезпечення якості освіти відбувається відповідно до загальноуніверситетської політики. Відмічено прагнення ЗВО до відкритості та прозорості. Таким чином, ОП та освітня діяльність за цією програмою загалом відповідають усім критеріям Додатку до Положення про акредитацію освітніх програм, з недовіками, що не є суттєвими (рівень В).

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик

Цілі та унікальність програми полягають у спрямованості на професійній підготовці фахівців, адаптованих до сучасних вимог галузі рибництва. При підготовці ОП був врахований регіональний контекст, що дає змогу дійсно вважати ХДАУ провідним ЗВО Півдня України в наукових дослідженнях, скільки потенціал розвитку забезпечується географічним розташуванням, наявністю акваторій різного походження та цільового призначення. Програмні результати навчання ОП націлені на потреби регіональних ринків праці Півдня України. Пріоритетом є те, що в освітнє середовище залучаються стейкхолдери, це підтверджено на відео зустрічах з роботодавцями, відкритій зустрічі, а також під час огляду матеріально-технічної бази. Перелік вибіркового дисциплін представлений на сайті відділу аспірантури, вони становлять 28,3% від загальної освітньої складової, що відповідає положенню ХДАУ та вимогам МОН. Активне залучення роботодавців до підготовки здобувачів, включаючи перегляд освітньо-наукової програми і надання доступу до матеріально-технічної бази підприємств. Наявність матеріального стимулювання викладачів і здобувачів, формування здорового конкурентного середовища. Сприяння активізації науково-дослідницької діяльності і видання публікацій у наукометричних базах. Наявність потужної нормативно-правової бази щодо врегулювання конфліктних ситуацій, академічної доброчесності та інших складових освітньо-наукового процесу. Дієвість системи академічної доброчесності. Наявність програмного забезпечення для перевірки робіт на плагіат. Функціонування комісії з питань етики та академічної доброчесності. Популяризація академічної доброчесності через розповсюдження друкованих інформаційних матеріалів; організацію семінарів, лекцій, майстер-класів та інших заходів. Матеріально-технічні ресурси, а також навчально-методичне забезпечення ОП повністю забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання; освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів, що навчаються, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси. Заклад послідовно дотримується визначених процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОП; здобувачі безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду ОП та інших процедур забезпечення її якості як партнери; роботодавці безпосередньо і систематично приймає участь у забезпеченні якості ОП; сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку ОП та освітньої діяльності за цією програмою. визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу та є доступними для них під час реалізації ОП; оприлюднення на офіційному веб-сайті точної та достовірної інформації про ОП. розроблені та впроваджуються силабуси всіх навчальних дисциплін

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

Відмічено незначні недоліки в реалізації освітньої програми та надано рекомендації по їх усуненню. . 1. Не врахування досвіду закордонних ОП. 2. Недосконалість процедур визначення результатів навчання, отриманих у неформальній освіті. 3. Низький рівень інтернаціоналізації здобувачів ВО та НПП, що ведуть на ОП - рекомендація активізувати міжнародну роботу. 4. Незначна кількість наукових публікацій, що індексуються у наукометричних базах Scopus та WoS. 5. НПП не регулярно приймають участь у виконанні грантових проектів, держбюджетних НДР або госпдоговірних тем. Рекомендації: передбачити структурування індивідуальної освітньої траєкторії студентів за рахунок курсів, факультативів; сприяти участі студентів у програмах академічної мобільності та отриманні досвіду неформальної освіти; ширше використовувати фокус-групи аспірантів, як форму залучення їх до процесів внутрішнього забезпечення якості освіти; підвищити інтернаціоналізацію ОП (встановлення контактів, врахування досвіду закордонних ОП, міжнародні гранти, програми обміну), що дозволить підвищити рівень наукових публікацій, вдосконалити ОП. Посилити діяльність із залучення іноземних здобувачів на програми підготовки докторів філософії за освітньо-науковою програмою. Залучити роботодавців і професіоналів-практиків на постійній основі до проведення аудиторних занять

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми:

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти.

ДВНЗ «Херсонський ДАУ» має затверджену місію та стратегічний план розвитку університету на 2020-2024 рр., який розміщено на веб-сайті, режим доступу: (<http://www.ksau.kherson.ua/files/pologennya/Стратегія%20розвитку%20ХДАУ%20на%202020-2024%20рр..pdf>), який містить задачі провадження на високому рівні освітньо-наукової діяльності. У місії назначено, що основним пріоритетом є підготовка висококваліфікованих і конкурентоспроможних фахівців на національному та європейському ринку праці в галузі рибництва аграрного сектору Півдня України. Метою ОНП, що акредитується, є підготовка фахівців, здатних розв'язувати системі проблеми з використання дослідницьких та інноваційних методів, удосконалювати і розробляти нові механізовані енергозберігаючі, екологічно безпечні технології виробництва продукції рибництва. ОНП за змістом і цілями узгоджується зі стратегією, метою і пріоритетами розвитку ДВНЗ «Херсонський ДАУ». Відповідність місії та стратегії, а також унікальність ОНП були підтверджені при проведенні фокус-груп із гарантом ОНП, здобувачами вищої освіти, адміністрацією ЗВО та роботодавцями.

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін.

Удосконалення змісту ОНП із залученням стейкхолдерів: здобувачів вищої освіти, академічної спільноти і роботодавців були враховані на засіданнях ради роботодавців Протокол №4 вл 03 квітня 2019 р). Роботодавці залучені до роботи проектною групою із розроблення ОНП (http://www.ksau.kherson.ua/files/yakist%20osviti/goop/prosvprog/ОНП%20ВБА_проект2020.pdf). Пропозиції базувалися на моніторингу вимог ринку праці, законодавчих документах МОН України, життєвій позиції, можливостях працевлаштування та реалізації особистісних характеристик здобувачів. Освітньо-наукова та професійна підготовка здобувачів вищої освіти доктор філософії відображена в компетентностях ОНП та враховує вимоги роботодавців. В ході зустрічей зі стейкхолдерами було підтверджено факт залучення їх до процесу формулювання цілей і ПРН ОНП.

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

Цілі та програмні результати навчання враховують підготовку докторів філософії, які здатні брати активну участь в організації та проведенні науково-дослідних експериментів з використанням сучасного дослідницького обладнання та впровадженням інноваційних методів та бути висококваліфікованими та конкурентоспроможними фахівцями рибогосподарської галузі, зорієнтованими на потреби регіональних ринків праці Півдня України, про що свідчать відзиви, рецензії стейкхолдерів (<http://www.ksau.kherson.ua/component/content/article/28-2011-04-28-13-52-47/2011-06-20-14-36-00/4819-onpnpasp.html>). Пріоритетом даної освітньо-наукової програми є її орієнтація на підготовку фахівців, які володіють необхідними унікальними глибинними знаннями в галузі рибництва з врахуванням специфіки Південного регіону України. Під час формулювання цілей та програмних результатів навчання за освітньо-науковою програмою було враховано досвід аналогічних вітчизняних програм у провідних вітчизняних ЗВО та науково-дослідних інститутах: Національний університет біоресурсів і природокористування України, Інститут рибного господарства НААН, Інституту гідробіології НАН. Також було враховано іноземні ОНП, з якими укладені договори про співпрацю: Поморська академія в Слупську (Польща), Аграрний університет Ціндао, Шаньдун (Китай). Завдяки участі співробітників університету у проекті Еразмус+ досвід виконання якого був використаний під час формулювання цілей і ПРН ОНП. Також НПП є учасниками групи з розробки стандартів вищої освіти зі спеціальності 207 Водні біоресурси та аквакультура, беруть постійну участь у нарадах з удосконалення якості освіти на базі НМЦ вищої та фахової передвищої освіти. Виходячи з цього, щорічне оновлення ОНП відбувається з обов'язковим урахуванням сучасних вимог аграрної галузі, вітчизняного і зарубіжного досвіду.

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

Затверджений стандарт вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти відсутній. Проте, на сайті МОН України оприлюднено проєкт Стандарту вищої освіти України третього (освітньо-наукового) рівня, ступеня вищої освіти доктор філософії, галузі знань 20 Аграрні науки та продовольство спеціальності 207 Водні біоресурси та аквакультура (<http://aphd.ua/zatverdzeni-standarty-vyshcho-osvity-standom-na-13072019>). Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання у відповідності до вимог Національної рамки кваліфікацій, зокрема ПРН 1, ПРП 5, ПРН6, ПРН9, ПРН 10, ПРП 11, ПРН14, ПРН18. ПРН22 відповідають дескрипторам 8 кваліфікаційного рівня. Силабуси освітніх компонентів містять повну інформацію щодо програмних результатів навчання і компетентностей, які формуються у межах кожної конкретної дисципліни ОНП (<http://www.ksau.kherson.ua/component/content/article/28-2011-04-28-13-52-47/2011-06-20-14-36-00/4592-робочі-програми-навчальних-дисциплін-207---вба.html>).

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1.

Цілі ОНП «Водні біоресурси та аквакультура» відповідають місії та стратегії розвитку ДВНЗ «Херсонського ДАУ». Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб стейкхолдерів, тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, базуються на аналізі аналогічних вітчизняних програм.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.

Із самоаналізу та під час зустрічей ЕГ рекомендує врахувати досвід іноземних ОНП зі спеціальності "Водні біоресурси та аквакультура", що дасть можливість покращити рівень інтернаціоналізації даної ОНП через більш широкий доступ здобувачів ВО до міжнародних наукових проєктів, програм міжнародної мобільності в іноземні заклади, а також встановити зв'язки між здобувачами ВО, викладачами ОНП з іноземними колегами, що дозволить проводити спільні наукові дослідження.

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1.

Освітньо-наукова програма в цілому відповідає визначеному Критерію 1, цілі ОНП узгоджуються з місією закладу вищої освіти, враховуються думки стейкхолдерів, відповідає галузевому та регіональному контексту, а також відповідає програмним результатам навчання. Освітня діяльність за цією програмою загалом відповідають Критерію 1 із недоліками, що є несуттєвими.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності).

Обсяг освітньо-наукової програми 207 «Водні біоресурси та аквакультура» ОР «доктор філософії» складає 240 кредитів ЄКТС, що відповідає вимогам статті 5 Закону України «Про вищу освіту». Обсяг освітніх компонентів, спрямованих на формування компетентностей, за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти складає 60

кредитів ЄКТС. Обсяг дисциплін за вибором здобувачів вищої освіти становить 17 кредитів ЄКТС, що складає не менше 25% від загальної кількості кредитів освітніх компонентів.

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

Аналізуючи зміст ОНП «Водні біоресурси а аквакультура» ДВНЗ «Херсонського ДАУ» дозволяє зробити наступні висновки: ОНП має чітку структуру, зміст ОНП містить всі необхідні складові (обов'язкові компоненти, вибіркові компоненти та підсумкову атестацію), є структурованим за роками навчання. Освітні компоненти, включені до ОНП, мають логічний взаємозв'язок. Виділені компоненти педагогічної практичної підготовки. Всі програмні РН та фахові компетентності спеціальності, визначені ОНП, досягаються вивченням обов'язкових та вибірових освітніх компонент, що наведено в матриці відповідностей ОНП. Загалом, аналіз ОНП, звіту та додаткових документів під час експертизи підтвердив, що зміст ОНП має чітку логічно взаємопов'язану структуру та в сукупності дозволяє досягти всіх заявлених в ОНП цілей, програмних результатів навчання та компетентностей.

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

Проаналізувавши ОНП за назвою і змістом освітніх компонентів (на основі робочих програм навчальних дисциплін) експертна група прийшла до висновку, що зміст освітньо-наукової програми повністю відповідає предметній області спеціальності. В ОНП є достатня кількість професійно-орієнтованих освітніх компонент спрямованих на здобуття фахових компетентностей та програмних результатів навчання. Включення в блок обов'язкових освітніх компонентів дисциплін циклу загальнонаукової, мовної та фахової підготовки забезпечують можливість здобувачу третього (освітньо-наукового рівня) освіти набути загальних та фахових компетентностей та досягти програмних результатів навчання: оволодіти методологією закладання і проведення польових та лабораторних дослідів, комплексного використання біотехнологічних підходів до промислового вирощування цінних видів гідробіонтів, теоретичними і методичними основами підвищення ефективності біотехнологій в рибництві, застосування інноваційних інтенсифікаційних заходів на різних етапах вирощування гідробіонтів, інформаційних систем та комп'ютерних технологій у науковій діяльності, моделювання та прогнозування показників виробничого процесу рибного господарства, методами математичного опрацювання досліджень, організації складних процесів формування ремонтно-маточних стад риб з адаптацією інноваційних селекційно-племінних методів до потреб конкретних господарств.

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством.

ДВНЗ «Херсонський державний аграрний університет» має окреме положення, яке урегулює порядок вибору дисциплін регламентований ЗУ «Про вищу освіту – «Положення про вибіркові дисципліни у ДВНЗ «ХДАУ» (<https://is.gd/CnTHld>). ОНП містить вибіркові дисципліни на які відведено 17 кредитів, що є понад 25% від освітньої складової, організовані у вигляді анотованого переліку вибірових дисциплін та розміщені на сайті (<http://www.ksau.kherson.ua/component/content/article/28-2011-04-28-13-52-47/2011-06-20-14-36-00/4794-avd.html>), та дають можливість зробити вибір трьох дисциплін із шести запропонованих. Інформування здобувачів щодо можливостей формування індивідуальної освітньої траєкторії здійснюють наукові керівники, НПП, представники адміністрації факультету та студентського самоврядування. Під час проведення фокус-груп, здобувачі проявили обізнаність щодо процедури вибору дисциплін, розповідали про власні мотивації вибору тієї чи іншої дисципліни тощо.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

Підготовка за ОНП «Водні біоресурси та аквакультура» передбачає педагогічну практичну підготовку та здійснюється згідно «Положення про педагогічну практику здобувачів вищої освіти доктора філософії (PhD) ДВНЗ «ХДАУ»» ([http://www.ksau.kherson.ua/files/aspir/Положення%20про%20педагогічну%20практику%20здобувача%20вищої%20освіти%20ступеня%20доктора%20філософії%20\(PhD\)%20ДВНЗ%20ХДАУ.pdf](http://www.ksau.kherson.ua/files/aspir/Положення%20про%20педагогічну%20практику%20здобувача%20вищої%20освіти%20ступеня%20доктора%20філософії%20(PhD)%20ДВНЗ%20ХДАУ.pdf)) в обсязі 4 кредитів ЄКТС, а також набуттям практичних навичок під час виконання наукової складової ОНП застосовуючи лабораторне обладнання, дослідне устаткування, що сприяє закріпленню відповідних компетентностей. Для удосконалення професійної та наукової діяльності аспірантами використовуються можливості Проблемної науково-дослідної лабораторії, НДЛ «Перспективи аквакультури», НДЛ «Фізіолого-біохімічних досліджень ім. Пентелюка С.І.», НДЛ з екологічного і

хімічного аналізу та моніторингу води, а також на базі профільних рибогосподарських підприємств. В ході зустрічей з'ясовано, що здобувачі вищої освіти також набувають практичних навичок під час виїзних лабораторних чи практичних занять та проведення науково-дослідної роботи на рибовідтворювальних заводах Херсонщини на основі укладених договорів та меморандумів ДУ "Виробничо-експериментальний дніпровський осетровий рибовідтворювальний завод ім. академіка С.Т. Артющика", ДУ "Херсонський виробничо-експериментальний завод по розведенню молоді частикових риб". (<https://drive.google.com/file/d/1-YoxtmD5o4vrB8-XUF7oSd7t9ESudggy/view?usp=sharing>).

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям. Реалізація розвитку соціальних навичок простежується у формулюванні загальних, фахових компетентностей та програмних результатів навчання ОП, а також відображена у відомостях про самоцінювання. Також здобувачі вищої освіти вважають набуттям лідерських якостей участь у конференціях державного та міждержавного рівнів, а також участь у семінарах різних рівнів.

7. Зміст освітньої програми ураховує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

Відповідний освітньо-науковий стандарт відсутній. При складанні ОНП були враховані вимоги проекту Стандарту вищої освіти України третього (освітньо-наукового) рівня, ступеня вищої освіти «доктор філософії», галузі знань 20 «Аграрні науки та продовольство» спеціальності 207 «Водні біоресурси та аквакультура» (<http://aphd.ua/zatverdzeni-standarty-vyshcho-osvity-standom-na-13072019/>).

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

Обсяг освітньо-наукової програми підготовки здобувачів вищої освіти на третьому (доктор філософії) рівні вищої освіти становить 240 кредитів ЄКТС, з яких обсяг освітньої програми складає 60 кредитів ЄКТС. Розподіл навчального часу визначається Положенням про організацію освітнього процесу у ДВНЗ «ХДАУ» (<https://is.gd/fS9lGI>) 1 кредит ECTS складає 30 годин аудиторної та самостійної роботи здобувача. Встановлено, що обсяг самостійної роботи регламентується навчальним планом і не перевищує 2/3 від загального обсягу навчальних дисциплін відповідно до кількості кредитів та видів занять. Під час проведення фокус-груп було з'ясовано, що зміст самостійної роботи здобувача над конкретною дисципліною визначається РПНД, методичними матеріалами, завданнями і вказівками викладача. Розклад занять у ЗВО оприлюднений на веб-сайті ЗВО (<https://ksau.kherson.ua/rozklad.html>). Таким чином, обсяг ОНП та її компонентів у кредитах ЄКТС відповідає вимогам чинного законодавства України у частині вищої освіти, сприяє досягненню цілей та програмних результатів навчання.

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

На даний момент підготовка здобувачів за даною ОНП за дуальною формою навчання не здійснюється. Під час зустрічей з гарантом ОНП та адміністрацією ДВНЗ «ХДАУ» експертною групою з'ясовано, що наразі ведеться робота щодо підготовки введення дуальної освіти як елемент подальшого вдосконалення ОНП, підготовлено Положення про дуальне навчання ДВНЗ «Херсонський державний аграрний університет» (https://drive.google.com/file/d/1DLXBVK9FQCgk6ABo_TpmryY-kXqBgsWG/view?ups=sharing).

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2.

Структура і зміст, загальний обсяг освітньої складової ОНП (у кредитах ЄКТС) та вибіркова компонента (у відсотках) відповідають вимогам законодавства для третього (доктор філософії) рівня вищої освіти за спеціальністю 207 Водні біоресурси та аквакультура. Освітні компоненти ОНП відповідають предметній області заявленої спеціальності і є послідовними, взаємообумовленими, логічними та науково обґрунтованими. Позитивним є те, що здобувачі ОНП удосконалюють професійні навички та практичну підготовку в проблемній науково-дослідній лабораторії, НДЛ

«Перспективи аквакультури», НДЛ «Фізіолого-біохімічних досліджень ім. Пентелюка С.І.», НДЛ з екологічного і хімічного аналізу та моніторингу води, а також на базі профільних рибогосподарських підприємств: ДУ "Виробничо-експериментальний дніпровський осетровий рибовідтворювальний завод ім. академіка С.Т. Артющика", ДУ "Херсонський виробничо-експериментальний завод по розведенню молоді частикових риб". Крім того, ЕГ вбачає позитивним проходження здобувачами педагогічної практики, де вони мають змогу поєднувати наукову діяльність з навчальним процесом.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.

До рекомендацій щодо удосконалення у контексті Критерію 2 рекомендовано сприяти впровадженню дуальної форми навчання, так як її реалізація підтверджується можливістю роботодавців, що дозволить тісно співпрацювати факультету з потенційними роботодавцями на основі рівноправного партнерства.

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2.

ОНП є структурованою, її зміст відповідає предметній області, компоненти - вибудовані в логічно організовану структуру з чіткими зв'язками між окремими дисциплінами. Програма має доступну та зрозумілу для здобувачів процедуру формування індивідуальної освітньої траєкторії, відповідає вимогам щодо вибору навчальних дисциплін. Після проведення аналізу зазначених фактів та зважаючи на наведені сильні сторони і позитивні практики експертна група зробила висновки про загальну відповідність ОНП 207 «Водні біоресурси та аквакультура» рівню В за критерієм 2 поряд з недоліками, що не є суттєвими, або ж вже вирішуються.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

У ДВНЗ «ХДАУ» діють чіткі та зрозумілі правила прийому, які розміщені на офіційному веб-сайті з додатками (<http://www.ksau.kherson.ua/abiturientu/pravila.html>) та Правила прийому до аспірантури та докторантури ДВНЗ «ХДАУ» (http://www.ksau.kherson.ua/files/pr/arhiv/Додаток_6.pdf). В ході зустрічей із здобувачами вищої освіти, які навчаються за даною ОНП та адміністративним персоналом було встановлено, що правила прийому на навчання є чіткими та зрозумілими. Щорічно відбувається перегляд програми вступних випробувань. Правила прийому не містять дискримінаційних положень для потенційних здобувачів за освітньо-науковою програмою.

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

Для здобуття ступеня доктора філософії до ДВНЗ «ХДАУ» приймаються особи, які здобули ступінь магістра (освітньо-кваліфікаційний рівень спеціаліста). Прийом здійснюється за результатами вступних випробувань іноземної мови, вступного іспиту зі спеціальності та співбесіди з тематики наукового дослідження. На навчання за ОНП приймаються здобувачі як за спеціальністю «Водні біоресурси та аквакультура», так і не за спорідненою спеціальністю за умови успішного проходження додаткового вступного випробування.

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Процедуру визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, регламентовано, отриманих в інших закладах освіти регулюється згідно статті 46 закону України «Про вищу освіту», «Положенням про організацію освітнього процесу в ДВНЗ «ХДАУ», «Положенням про перезарахування навчальних дисциплін та визначення академічної різниці в ДВНЗ «ХДАУ»» що знаходиться у відкритому доступі на сайті університету

(<https://is.gd/zMIuUv>), Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність у ДВНЗ «ХДАУ» (<https://is.gd/EauXYK>) й відповідає Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в європейському регіоні, професійних стандартів вищої освіти, нормативних документів МОН.

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

За результатами зустрічей здобувачі ОНП виявили ерудованість щодо процедури визнання результатів навчання, здобутих у неформальній освіті. Дане питання у ЗВО регламентовано «Положенням про порядок визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті у ДВНЗ «ХДАУ», що знаходиться у відкритому доступі на сайті <http://www.ksau.kherson.ua/files/osvitarologennya/Polozhennya%20pro%20неформальну%20освіту.pdf>), де висвітлені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу. При спілкуванні з гарантом, здобувачами було з'ясовано що на ОНП «Водні біоресурси та аквакультура», не виникало випадків визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО чи у неформальній освіті.

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3.

До сильної сторони можна віднести те, що Правила прийому до аспірантури та докторантури за ОНП «Водні біоресурси та аквакультура» є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень, враховують особливості освітньо-наукової програми, що підтверджено в ході бесіди зі здобувачами та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.

Рекомендовано сприяти участі здобувачів спеціальності «Водні біоресурси та аквакультура» у програмах академічної мобільності та отриманні досвіду неформальної освіти, та здійснювати визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, у ЗВО близького та далекого зарубіжжя, як вагомій складовій академічної мобільності.

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3.

ЕГ констатовано, що ОНП відповідає критерію 3 в доступності та визнанні результатів навчання. Правила прийому до аспірантури та докторантури за ОНП є чіткими та зрозумілими, враховують особливості самої освітньо-наукової програми та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти ДВНЗ «Херсонський ДАУ». Виявлені недоліки не є суттєвими, тому рівень відповідності критерію - В.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

Аналіз робочих програм дисциплін свідчить про використання досить широкого спектру форм і методів навчання на ОНП: дослідницький метод, кейс-метод, ділова гра, метод проблемного навчання, наукові дискусії та інші (<https://t1p.de/eboj>). Проведення аудиторних занять відбувається із використанням мультимедійного обладнання. Під час фокус-груп здобувачі і викладачі розповіли про організацію частини практичних занять у виїзному режимі на водних об'єктах і рибних підприємствах, в інкубаторному цеху тощо. Додатково ЕГ були продемонстровані фото і відеозаписи із виїзних занять. Значна увага приділяється загальній підготовці і розвитку соціальних навичок.

Зокрема, викладач дисципліни «Філософія» Г. Д. Берегова розповіла про проведення занять у формі дискусій, обговорення науково-популярних відео тощо. Якісна практична підготовка здобувачів із проведенням занять у виробничих умовах, застосування різних форм і методів навчання дозволяє забезпечити досягнення заявлених в ОНП цілей і ПРН. Викладання на ОНП відбувається державною мовою. Забезпечення студентоцентрованого підходу і принципів академічної свободи реалізується завдяки можливості вільного вибору дисциплін (<https://t1p.de/pxbc>); оприлюднені на веб-сайті ЗВО інформації про перелік дисциплін за ОНП, робочих програм дисциплін із описом методів навчання (<https://t1p.de/e6oj>); організації освітнього процесу із використанням різних форм і методів навчання – від традиційного пояснювально-ілюстративного до сучасного кейс-методу. Моніторинг якості викладання, рівня задоволеності навчанням, дотримання принципів академічної свободи і студентоцентрованості реалізується завдяки регулярному анкетуванню здобувачів. У ЗВО діє «Положення про анкетування здобувачів вищої освіти» (<https://t1p.de/muob>). Питання анкет для здобувачів охоплюють різні аспекти викладання: об'єктивність викладача, рівень володіння викладачем дистанційних технологій навчання, доступність інформаційних ресурсів із дисципліни, можливість отримання практичних навичок тощо (<https://t1p.de/89iz>). Результати анкетування за кожен семестр, навчальний рік та узагальнені у динаміці за 2016-2020 н.р. розміщуються на веб-сайті ЗВО у відкритому доступі (<https://t1p.de/yoot>). Аналіз результатів анкетування свідчить, що 72 % здобувачів вступають у дискусії з викладачами на заняттях, оскільки їм подобається сам процес навчання у такому форматі; 100 % здобувачів вважають, що викладання за ОНП відповідає принципам академічної свободи; 100 % (2016-2017, 2017-2018 н.р.) і 88 % здобувачів (2017-2018, 2019-2020 н.р.) вважають, що форми і методи навчання за ОНП відповідають студентоцентрованому підходу. Під час фокус-груп здобувачі підтвердили наявність регулярного анкетування кожного семестру, доступ до результатів анкетування на веб-сайті ЗВО і ознайомленість з ними.

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).

На веб-сайті ЗВО у вільному доступі розміщено текст ОНП і навчальні плани (<https://t1p.de/wogm>), перелік і робочі програми дисциплін (<https://t1p.de/e6oj>). У матеріалах представлена повна інформація про цілі, зміст, ПРН ОНП в цілому і кожної дисципліни окремо. Робочі програми містять інформацію про розподіл балів за видами контролю знань, критерії оцінювання за національною шкалою і шкалою ECTS. Загальний порядок і критерії оцінювання регламентовані «Положенням про проведення поточної атестації та семестрового контролю знань здобувачів вищої освіти», «Положенням про організацію освітнього процесу» та іншими. Положення розміщені у вільному доступі на веб-сайті ЗВО (<https://t1p.de/hulk>). Додатково викладачі на початку навчального семестру повідомляють здобувачам про критерії оцінювання у межах своєї дисципліни. Під час фокус-груп здобувачі підтвердили наявність на веб-сайті ЗВО зазначених інформаційних матеріалів, інформування щодо порядку та критеріїв оцінювання.

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

ОНП включає низку спеціальних дисциплін науково-дослідного спрямування: «Аспірантський дослідницький семінар», «Організація управління науковими проектами та захист інтелектуальної власності», «Розробка дисертаційного проекту» та інших (<https://t1p.de/e6oj>). Здобувачі беруть участь у виконанні науково-дослідних робіт, включаючи грантові тематики (<https://t1p.de/ilvn>). Практичні заняття проходять у польових умовах на водних об'єктах і виробничих підприємствах, у лабораторіях (<https://t1p.de/pqv2>). Під час фокус-груп здобувачі розповіли про виїзні заняття на водні об'єкти і рибні господарства, дослідні заняття в інкубаційному цеху; проведення частини занять у форматі наукових дискусій і обговорення проблемних питань тощо. Таким чином, ОНП орієнтована на забезпечення всебічної підготовки здобувача до науково-дослідницької діяльності, органічне поєднання наукової і освітньої компонент.

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

Викладачі беруть участь у конференціях, стажуваннях та інших програмах академічної мобільності на базі освітньо-наукових установ Франції, Греції, Польщі, Болгарії, КНР, Угорщини, Латвії, Іспанії тощо. Обмін досвідом відбувається також із провідними вітчизняними освітньо-науковими установами: НУБіП України, Білоцерківський НАУ та іншими (<https://t1p.de/greo>). Викладачі регулярно проходять курси підвищення кваліфікації в Україні і закордоном: О. В. Гончарова – Франція; О. В. Аверчев – Болгарія; В. Г. Пелих і П. С. Кутіщев – НУБіП України; В. Ю. Шевченко – Херсонський НТУ. Викладачі В. О. Корнієнко і П. С. Кутіщев отримали свідоцтва сільськогосподарських експертів-дорадників (<https://t1p.de/6tq1>). Завдяки цьому відбувається постійне набуття викладачами досвіду інших закладів освіти і наукових установ, ознайомлення із сучасними технологіями і досягненнями у галузі. Аналіз змісту ОНП і робочих програм дисциплін свідчить про використання викладачами наукових досягнень та сучасних технологій у галузі. Зокрема, ОНП передбачає опанування здобувачами сучасних світових тенденцій у рибництві, європейського досвіду комбінованого ведення рибництва, інформаційних систем і технологій у науковій діяльності тощо (<https://t1p.de/e6oj>).

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

Учасники освітньо-наукового процесу постійно залучені до програм академічної мобільності, конференцій, стажувань на базі іноземних закладів освіти та наукових установ: О. В. Гончарова – Польща, Франція, Болгарія, Греція; В. О. Корнієнко – КНР; П. С. Кутіщев – Угорщина; О. В. Аверчев – Ізраїль, Латвія, Іспанія, Болгарія. О. В. Гончарова є постійним учасником практичної підготовки у Франції та представництвах Франції в Україні, проходить курси із вивчення французької мови (<https://t1p.de/greo>). П. С. Кутіщев має сертифікат англійської мови рівня B2 (<https://t1p.de/hoye>). ЗВО всебічно сприяє процесу інтернаціоналізації наукової і освітньої діяльності. Зокрема, забезпечено безкоштовний доступ здобувачів і співробітників до міжнародних наукометричних баз Scopus і Web of Science (<https://t1p.de/az3s>). Наявні меморандуми про співпрацю із освітньо-науковими установами і організаціями Канади, Данії, Туреччини, США, Франції, КНР, Німеччини, Польщі та інших країн (<https://t1p.de/koat>). На веб-сайті ЗВО розміщується актуальна інформація про міжнародні гранти (<https://t1p.de/8nj5>), можливості міжнародних стажувань (<https://t1p.de/dray>) та інші програми академічної мобільності у зарубіжних країнах (<https://t1p.de/j9mm>). Під час фокус-груп представники ЗВО розповіли про активну участь у конференціях та програмах академічної мобільності у зарубіжних країнах; співпрацю із міжнародними організаціями NACEE та НАССР; плани щодо залучення іноземних здобувачів на ОНП і відповідну профорієнтаційну діяльність через соціальні мережі, зокрема Facebook. Викладачі повідомили про використання під час навчального процесу іноземної літератури і світових даних, доповідей міжнародних організацій на кшталт FAO.

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4.

До сильних сторін можна віднести широкий спектр методів і форм навчання, включаючи посилену практичну підготовку на рибних господарствах; створення умов для дослідження на базі виробничих підприємств, водних об'єктів і власних лабораторій; активну участь учасників освітньо-наукового процесу у конференціях та програмах академічної мобільності у зарубіжних країнах; наявність меморандумів про співпрацю із освітньо-науковими установами та організаціями зарубіжних країн із багатьма країнами світу. Позитивною практикою є орієнтація досліджень на вирішення конкретних проблем галузі і наближеність досліджень здобувачів до реальних проблем виробництва

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.

Слабкою стороною є недостатня залученість здобувачів до міжнародних програм академічної мобільності. ЄГ встановлено, що ЗВО створює умови для інтернаціоналізації вищої освіти, включаючи чисельні договори із зарубіжними освітньо-науковими установами. Проте у конференціях та програмах академічної мобільності закордоном беруть участь викладачі, тоді як здобувачі залучені здебільшого до обміну досвідом у межах України. Враховуючи наведене, рекомендовано посилити окремі аспекти діяльності з інтернаціоналізації вищої освіти: посилити підготовку здобувачів з іноземної мови (збільшення кількості кредитів, введення факультативів іноземною мовою); залучати іноземних лекторів для викладання на ОНП у рамках курсів, шкіл, тренінгів тощо.

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4.

ЗВО забезпечує високоякісну теоретичну і практичну підготовку здобувачів; можливості для навчальної та науково-дослідної роботи у виробничих умовах на базі рибних і польових умовах на водних об'єктах, на базі власних лабораторій. Освітня складова реалізується із використанням широкого спектру форм і методів навчання – від кейс-методів до ділових ігор. Викладачі освітньо-наукового процесу активно залучені до проведення досліджень і обміну досвідом у зарубіжних країнах. Попри всі сильні сторони, ОНП не може вважатися зразковою через недостатню залученість здобувачів до програм академічної мобільності закордоном. Враховуючи наведене, ОНП за Критерієм 4 відповідає рівню В.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компонента та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

Форми контрольних заходів і критерії оцінювання регламентовані «Положенням про проведення поточної атестації та семестрового контролю знань здобувачів вищої освіти» (<https://t1p.de/n4zq>) та «Положенням про організацію освітнього процесу» (<https://t1p.de/xtqx>); прописані у робочих програмах і силабусах (<https://t1p.de/e6oj>). Зазначені положення, силабуси і робочі програми дисциплін розміщені у вільному доступі на сайті ЗВО; містять критерії оцінювання, національну шкалу оцінювання і шкалу ЄКТС. У положеннях прописані чіткі і зрозумілі правила та порядок оцінювання. Зокрема, контрольні заходи передбачають проведення поточного і підсумкового семестрового контролю. Поточний контроль включає можливості оцінювання із використанням різних форм контрольних заходів: усного, письмового опитування або експрес-контролю на практичних заняттях та лекціях; контроль-колоквиум; виконання лабораторних робіт; виступи на семінарських заняттях; комп'ютерне тестування тощо. Наявність розширеного переліку форм контролю знань сприяє всебічній перевірці як теоретичного обсягу знань, так і практичної складової навчання. Під час проведення фокус-груп здобувачі і викладачі підтвердили оприлюднення інформації на веб-сайті ЗВО щодо контрольних заходів та оцінювання; повідомили про наявність додаткового інформування викладачем на початку навчального семестру.

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

Стандарт вищої освіти за спеціальністю 207 «Водні біоресурси та аквакультура» для третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти відсутній. Атестація здобувачів у ЗВО здійснюється відповідно до «Положення про підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук» (<https://t1p.de/bqei>) і «Положення про порядок звітування здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії ...» (<https://t1p.de/7fcd>). Атестація передбачає захист дисертаційного дослідження на спеціалізованій або разовій вченій раді. Додатково факультет забезпечує проміжну щорічну атестацію здобувачів за результатами навчального року. Учасники фокус-груп підтвердили наявність проміжної щорічної атестації здобувачів; повідомили про практику преміювання здобувачів за результатами атестації. На запит ЕГ було надано копію Наказу про преміювання здобувачів (<https://t1p.de/wwl7>).

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Правила проведення контрольних заходів регламентовані «Положенням про проведення поточної атестації та семестрового контролю знань здобувачів вищої освіти» (<https://t1p.de/n4zq>), «Положенням про порядок створення та організацію роботи Екзаменаційної комісії» (<https://t1p.de/nrd3>) та іншими відповідними нормативно-правовими документами (<https://t1p.de/hulk>). Положення є чіткими і зрозумілими; містять критерії і порядок проведення контрольних заходів; процедуру утворення екзаменаційної та апеляційної комісії; передбачають можливість оскарження результатів оцінювання. В освітній і науковій діяльності ЗВО керується законодавством України у сфері запобігання корупції (<https://t1p.de/y87a>). Під час проведення фокус-груп здобувачі підтвердили можливість оскарження результатів оцінювання, виявили обізнаність щодо правил і порядку проведення контрольних заходів, повідомили про розміщення на веб-сайті ЗВО відповідної нормативно-правової бази.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

Політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності регламентовані «Кодексом академічної доброчесності», «Положенням про комісію з питань етики та академічної доброчесності», «Положенням про порядок перевірки наукових, навчально-методичних, дисертаційних, магістерських, бакалаврських робіт на наявність плагіату» (<https://t1p.de/hulk>). Перевірка робіт на плагіат здійснюється за допомогою сервісу «Unicheck», відповідно до договору (<https://t1p.de/ugca>). Популяризація академічної доброчесності забезпечується шляхом проведення лекцій, круглих столів, тренінгів та інших тематичних заходів; впровадження відповідних тем в освітні компоненти. Зокрема, у рамках дисципліни «Організація управління науковими проектами та захист інтелектуальної власності» здобувачі опановують поняття авторського права, особливості юридичної відповідальності за порушення прав інтелектуальної власності тощо. Під час проведення фокус-груп учасники

освітньо-наукового процесу підтвердили дієвість системи дотримання академічної доброчесності у ЗВО. Зокрема, представники адміністрації розповіли про випадок відмови у захисті дисертаційної роботи, в якій було виявлено недопустимий відсоток плагіату. Здобувачі виявили обізнаність щодо понять академічної доброчесності і плагіату, нормативно-правової бази ЗВО із дотримання академічної доброчесності; розповіли про наявність інформування від викладачів про академічну доброчесність і проведення відповідних лекцій та інших тематичних заходів.

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5.

ЗВО має потужну нормативно-правову базу, що регламентує основні складові освітньо-наукового процесу: проведення контрольних заходів і критерії оцінювання, порядок оскарження результатів оцінювання, процедури утворення екзаменаційної та апеляційної комісії тощо. Передбачена можливість використання різноманітних форм контрольних заходів: лабораторні роботи, виступи на семінарських заняттях, комп'ютерне тестування та інші. Політика дотримання академічної доброчесності інтегрована в освітні компоненти, популяризується через тематичні лекції та інші заходи. Позитивною практикою є наявність преміювання здобувачів за результатами атестації.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.

ЕГ відмічає недостатню залученість здобувачів і співробітників до зовнішніх заходів з питань академічної доброчесності (наразі популяризація відбувається здебільшого через внутрішні заходи). Рекомендовано сприяти участі здобувачів і співробітників у Всеукраїнських та Міжнародних проєктах, конференціях, вебінарах, інших заходах з питань академічної доброчесності. Доцільно розробити і поширювати серед учасників освітньо-наукового процесу інформаційні матеріали з питань академічної доброчесності (наприклад, з правильного оформлення цитувань).

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5.

ЗВО має чіткі і зрозумілі правила та порядок проведення контрольних заходів, оскарження результатів оцінювання, утворення екзаменаційної та апеляційної комісії. Критерії оцінювання відповідають національній шкалі та шкалі ЄКТС. Наявна щорічна проміжна атестація здобувачів, завдяки чому забезпечується контроль за виконанням дисертаційних досліджень. Система дотримання академічної доброчесності включає наявність відповідної нормативно-правової бази і договору із технічним сервісом «Unicheck» щодо перевірки робіт на плагіат, функціонування комісії з питань етики і академічної доброчесності тощо. При цьому оптимізації потребує система популяризації академічної доброчесності у частині сприяння участі здобувачів і викладачів у тематичних просвітницьких заходах, розробці відповідних інформаційних матеріалів тощо. Враховуючи наведене, ОНП за Критерієм 5 відповідає рівню В.

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

ЕГ відмічає відповідність викладачів, задіяних до реалізації освітньо-наукової програми, ліцензійним умовам. Зокрема, викладання і наукове керівництво за ОНП забезпечують доктори сільськогосподарських (І. М. Шерман, В. Г. Пелих, Т. І. Нежлукченко) і біологічних наук (М. С. Козій); кандидати сільськогосподарських (В. О. Корнієнко, В. Ю. Шевченко) і біологічних наук (П. С. Кутіщев) та інші. Гуманітарну складову забезпечують: доктор філософських наук Г. Д. Берегова, кандидат філологічних наук О. М. Лебідь. Викладачі беруть активну участь у зарубіжних і вітчизняних конференціях та інших освітньо-наукових заходах (<https://t1p.de/greo>), проходять курси підвищення кваліфікації (<https://t1p.de/6tq1>). Частина співробітників випускаючої кафедри володіє іноземними мовами: П. С. Кутіщев (англійська, рівень B2), О. В. Гончарова (французька мова). Викладачі активно публікуються у вітчизняних фахових і зарубіжних виданнях, включаючи видання баз Scopus та Web of Science; беруть участь у виконанні грантових тематик і господарських тем (<https://t1p.de/a9ya>). Під час проведення фокус-груп викладачі розповіли

про власний досвід закордонних відряджень, співпрацю із міжнародною організацією NACEE; використання під час занять сучасних методів викладання (випереджаюча освіта, імітація, інтерактивні методи тощо), новітніх технологій у галузі, міжнародних даних та інформаційних технологій. Таким чином, ЕГ констатує високу якість кадрового складу за ОНП та спроможність забезпечити досягнення визначених цілей і ПРН.

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

Процедури конкурсного відбору є чіткими і прозорими, регламентовані «Положенням про порядок проведення конкурсного відбору при заміщенні вакантних посад науково-педагогічних працівників та укладання з ними контрактів» (<https://t1p.de/xuvg>). Положення містить вимоги для заміщення вакантних посад різного рівня: наявність публікацій у базах Scopus та Web of Science, стаж науково-педагогічної роботи, наявність вченого звання за профілем тощо. Прозорість конкурсного відбору забезпечується завдяки проведенню конкурсу на вакантні посади із використанням таємного голосування, обов'язковості попереднього оприлюднення інформації про проведення конкурсного відбору тощо. Зокрема, на веб-сайті ЗВО у відкритому доступі розміщується інформація про наявні вакантні посади, перелік документів і вимог для участі і конкурсі (<https://t1p.de/a0eo>). Під час фокус-груп представники адміністрації підтвердили розміщення на веб-сайті ЗВО інформації про наявність вакантних посад і наявність конкурсного відбору викладачів.

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

ЗВО має договори про співпрацю із багатьма профільними установами, включаючи заводи по розведенню риб і виробничо-експериментальні підприємства. У рамках співпраці роботодавці надають здобувачам доступ до матеріально-технічної бази, проводять виїзні заняття, сприяють впровадженню результатів наукових досліджень у виробництво (<https://www.youtube.com/watch?v=rds7t-1Z1ys>). Роботодавці беруть участь у формуванні, перегляді і оновленні ОНП; вносять свої пропозиції щодо змін в ОНП. Зокрема, за пропозицією директора ДУ «Херсонський виробничо-експериментальний завод по розведенню молоді частикових риб» Ю. І. Ковальова було розширено і удосконалено структурно-логічну схему ОНП (<https://t1p.de/924y>). Під час фокус-груп здобувачі і роботодавці розповіли про виїзні заняття на водні об'єкти та рибні заводи, проведення тематичних лекцій від роботодавців. Роботодавці підтвердили свою участь у перегляді ОНП та внесенні пропозицій до її зміни. Від роботодавців на фокус-групах були присутні 4 представника, перелік додається (<https://t1p.de/ih25>).

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

Представники роботодавців і професіонали-практики залучені до проведення тематичних виїзних занять для здобувачів на підприємствах та у польових умовах на водних об'єктах. Під час проведення фокус-груп здобувачі і роботодавці розповіли про такі виїзні заняття; додатково ЕГ були продемонстровані фото і відеоматеріали проведення занять із роботодавцями. Слід відзначити, що роботодавці виявили бажання бути залученими до проведення аудиторних занять на постійній основі.

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

ЗВО активно співпрацює із міжнародними організаціями NACEE і НАССР; зарубіжними (Польща, Болгарія, КНР тощо) і вітчизняними освітньо-науковими установами (НУБіП України Херсонський НТУ); профільними підприємствами (рибні і виробничо-експериментальні заводи). У рамках співпраці із зарубіжними та вітчизняними освітньо-науковими установами викладачі мають можливість брати участь у конференціях, стажуваннях та інших програмах академічної мобільності. Завдяки співпраці із роботодавцями викладачі можуть мати доступ до матеріально-технічної бази підприємств, впроваджувати результати досліджень у виробничий процес.

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

У ЗВО діє «Положення про рейтингове оцінювання наукової та інноваційної діяльності науково-педагогічних працівників» (<https://t1p.de/u96u>). Показники рейтингу включають публікаційну активність, результативність підготовки здобувачів до конкурсів наукових робіт, видання монографій, отримання патентів тощо. За результатами рейтингування викладачам встановлюється надбавка до заробітної плати протягом року у розмірі до 50 %; кандидатури викладачів із найбільш високими показниками подаються на нагородження. Також результати рейтингу можуть бути використані при конкурсі на заміщення вакантних посад. Під час проведення фокус-груп

викладачі і представники адміністрації підтвердили дієвість системи рейтингування; повідомили про встановлення надбавки до заробітної плати усім викладачам із рейтингом 200 і більше балів. Крім того, учасники фокус-груп розповіли про наявність механізму відшкодування витрат на публікацію статей у виданнях Scopus і Web of Science; допомогу в оплаті відряджень; можливість безкоштовного відпочинку на базі «Колос» тощо.

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6.

До сильних сторін можна віднести наявність сильної наукової школи і кваліфікованих викладачів – докторів і кандидатів наук; активну участь викладачів у конференціях і програмах академічної мобільності у зарубіжних країнах; наявність преміювання для викладачів і здобувачів, оплати статей у зарубіжних виданнях та інших видів матеріального стимулювання. Позитивною практикою є залучення роботодавців до проведення виїзних занять для здобувачів на водних об'єктах і рибних підприємствах; створення завдяки співпраці із роботодавцями додаткових можливостей доступу до матеріально-технічної бази і впровадження результатів досліджень у виробництво тощо.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.

ЕГ відмічає, що роботодавці і професіонали-практики залучені до викладання на ОНП сьогодні лише у рамках виїзних занять та окремих тематичних лекцій. Враховуючи наявність тісної співпраці із профільними підприємствами, ЗВО має можливості для залучення роботодавців на постійній основі для проведення аудиторних занять. Це сприятиме посиленню практичної підготовки здобувачів на ОНП, більш глибокому розумінню актуальних прикладних проблем виробництва тощо.

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6.

Викладачі на ОНП відповідають необхідним ліцензійним умовам. Зокрема, провадять наукову роботу за темою дисциплін, беруть участь у програмах академічної мобільності, проходять курси підвищення кваліфікації, є учасниками госпдогвірних тем і грантових тематик. У ЗВО діють чіткі і зрозумілі правила конкурсного відбору викладачів. Інформація про вакантні посади і перелік документів своєчасно розміщується на веб-сайті ЗВО. Роботодавці залучені до організації і реалізації ОНП: беруть участь у перегляді і оновленні ОНП, проводять виїзні заняття для здобувачів на виробничих підприємствах і водних об'єктах, надають доступ до матеріально-технічної бази тощо. Наявна система стимулювання розвитку викладачів, що реалізується через систему рейтингування і премій, допомогу в оплаті публікацій і відряджень, співпрацю із міжнародними і вітчизняними освітньо-науковими установами та організаціями. На думку ЕГ, ОНП за Критерієм 6 відповідає рівню В. Оскільки для зразкового рівня відсутня практика залучення роботодавців до проведення аудиторних занять саме на постійній основі.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

Фінансові та матеріально-технічні ресурси дозволяють здобувачам отримувати все необхідне за для здобуття ними спеціальних навичок та успішному досягненню результатів навчання. Фінансування освітньої програми здійснюється як за рахунок коштів державного бюджету, так і за спеціальним фондом. В процесі акредитації ЕГ були підтвердженні дані, які наведені у звіті про самооцінку, а саме: в ЗВО достатня кількість і площа навчальних приміщень, кафедри мають свої практикуми для проведення занять, які обладнані необхідним унаочненням, кабінети для працівників кафедр, наявний спортивний корпус та гуртожитки. Бібліотека має оновлений книжковий фонд та періодику, читальні зали, зал періодичних видань, інформаційно-бібліографічний відділ, абонемент та книгосховище. Заняття проводяться в аудиторіях обладнаних технічними засобами та засобами унаочнення. Поряд з цим, в освітньому процесі активно використовуються відео презентації, відвідування виставок, читання лекцій із залученням виробничників та проведення виїзних практичних робіт на господарствах роботодавців. На випусковій кафедрі за 2016-2019 р. придбано мультифотометр Palintest, для експрес визначення хімічного складу води, реактиви до нього, навігатор-ехолод Lowrance Elite 5 Ti, кондуктометр, аналізатор AAZ-86031, лабораторне

обладнання та устаткування, яке застосовуються на лабораторних і практичних заняттях, використовуються здобувачами для проведення наукових досліджень та опрацювання матеріалу. Найвніше матеріально-технічне забезпечення сприяє досягненню цілей та програмних результатів.

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

В результаті спілкування із стейкхолдерами експерти переконалися, що доступ до інфраструктури та інших ресурсів навчального процесу забезпечується безкоштовно, в тому числі і на філіалах кафедр. Позитивним є те, що учбово-дослідницькі роботи та окремі етапи науково-дослідницьких робіт студенти, аспіранти та і викладачі мають можливість виконувати з використанням ресурсів науково-дослідних установ та приватних спеціалізованих господарств. Також серед здобувачів вищої освіти проводяться усні опитування, що до їх потреб, інтересів та покращення умов.

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

Заклад вищої освіти надає всі умови за для підтримки безпечного та здорового життя здобувачів вищої освіти. Щорічно надається інформація про відповідність вимогам правил пожежної безпеки та нормам з охорони праці ДВНЗ «ХДАУ». Питання забезпечення безпеки освітнього середовища для життя та здоров'я здобувачів відображені у наказах про дотримання правил пожежної безпеки в університеті, про призначення відповідальних за пожежну безпеку об'єктів університету, призначення комісій, відповідальних осіб за безпечну експлуатацію та утримання території, будівель, споруд, приміщень та меблів у підрозділах університету, про підвищення оперативної готовності університету та забезпечення реагування на надзвичайні ситуації <http://www.ksau.kherson.ua/vidlab.html>. Медичне обслуговування проводиться комунальним некомерційним підприємством «Херсонська міська клінічна лікарня ім. Афанасія і Ольги Тропіних», що надає послуги з первинної і вторинної медичної допомоги здобувачам, викладачам та співробітникам університету. Психологічну підтримку здобувачам, викладачам та співробітникам університету забезпечує соціальний педагог Виноградова Т.І., робоче місце якої знаходиться на кафедрі загальноекономічної підготовки <https://is.gd/Yv7jb7>. Випадків порушень та травмвань не зафіксовано. Проводяться інструктажі з техніки безпеки та ведуться відповідні журнали. На зустрічі з ЕГ викладачі та здобувачі вищої освіти підтвердили, що мають вільний доступ до медичного пункту, спортивного комплексу, міжнародних науково-метричних баз даних, мережі Інтернет, здобувачі освіти забезпечені безоплатним проходженням практики на підприємствах, в установах та інших структурних одиницях галузі.

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

Інформування здобувачів ВО проводиться за допомогою сайту, стендів, соціальних мереж, адміністрацією та членами НПП. Здобувачі освіти на зустрічі підтвердили, що задоволені усіма видами підтримки та в повній мірі проінформовані. Освітню і консультативну підтримку здобувача вищої освіти за ОП забезпечують: деканат (освітній процес), міжнародний відділ (академічна мобільність, подвійні дипломи, стажування), відповідальна особа за працевлаштування (проводиться щорічно «Ярмарка вакансій»), бібліотека (інформування щодо академічної доброчесності). Також, відповідно до інформації Студентської організації, органи студентського самоврядування забезпечують захист прав і інтересів здобувачів вищої освіти. Щодо соціальної підтримки слід зазначити що в «Порядку призначення і виплати стипендій здобувачам вищої освіти ЗВО» вказано умови заохочення здобувачів вищої освіти. <http://www.ksau.kherson.ua/files/pologennya/Положення%20про%20порядок%20використання%20коштів,%20опередбачених%20для%20надання%20матеріальної%20допомоги%20ДВНЗ%20«ХДАУ».pdf>. Зокрема, з метою підвищення життєвого рівня та заохочення за успіхи у навчанні, участь у громадській, спортивній і науковій діяльності ЗВО має право надавати матеріальну допомогу та заохочення здобувачам вищої освіти, які навчаються за державним замовленням за очною формою навчання (з відривом від виробництва) за рахунок коштів, передбачених у кошторисі. <https://drive.google.com/file/d/1JDD-lykkfq7Kgro6uM2AEFyM5z9hRkPL/view?usp=sharing> Порядок використання коштів, передбачених для надання матеріальної допомоги та заохочення, затверджується Вченою радою ЗВО.

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

В ДВНЗ «ХДАУ» створюються умови для забезпечення прав і можливостей осіб з особливими освітніми потребами для здобуття ними освіти на всіх рівнях з урахуванням їхніх індивідуальних потреб, можливостей, здібностей та

інтересів. Згідно «Положення про організацію інклюзивного навчання осіб з особливими освітніми потребами» їм надається вільний доступ до інфраструктури ДВНЗ «ХДАУ» відповідно до медико-соціальних показань за наявності обмежень життєдіяльності, зумовлених станом здоров'я. Особи з особливими освітніми потребами мають право на безоплатне забезпечення інформацією для навчання у доступних форматах з використанням технологій, що враховують обмеження життєдіяльності, зумовлені станом здоров'я. Поряд з цим, не вся інфраструктура Університету сприяє вільному переміщенню людей на інвалідних візках. На даний час на ОП «Водні біоресурси та аквакультура» не навчаються особи з особливими освітніми потребами.

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

Після спілкуванням зі здобувачами вищої освіти, можна сказати, що вони достатньо проінформовані про можливі інциденти, які можуть трапитись під час навчального процесу, знають свої права та чіткий план для вирішення цих проблем. ДВНЗ «ХДАУ» має " Антикорупційну програму на 2019–2020 роки», яка встановлює комплекс правил, стандартів і процедур щодо виявлення, протидії та запобігання корупції в діяльності ДВНЗ «ХДАУ». Програма є обов'язковою і її дія поширюється на роботу відокремлених структурних підрозділів університету <https://is.gd/fsQIYq>. В ДВНЗ «ХДАУ» для реалізації антикорупційної програми призначається відповідальна особа (Уповноважена особа з питань запобігання та виявлення корупції). Регулярно проводиться роз'яснювальна робота серед працівників університету з питань дотримання положень Закону України «Про запобігання корупції». В Антикорупційній програмі передбачені заходи, які вживають посадові особи та співробітники університету у разі надходження до них пропозиції щодо неправомірної вигоди або подарунка. Передбачено проведення службових перевірок у разі повідомлення про вчинення корупційних правопорушень співробітниками університету. Систематично проводяться опитування здобувачів (бесіди). Діє скринька довіри <http://www.ksau.kherson.ua/form/>. В ДВНЗ «ХДАУ» згідно «Положення про запобігання, попередження та врегулювання випадків, пов'язаних із сексуальними домаганнями і дискримінацією у ДВНЗ ХДАУ» забезпечено негайне реагування на скарги, пов'язані із сексуальними домаганнями та дискримінацією <https://is.gd/iJiOoS>. Розгляд скарг і звернень відбувається шляхом особистого прийому громадян керівництвом університету у встановлені дні та години відповідно до графіку прийому <https://is.gd/humkxx>. Про результати розгляду скарг і звернень громадянину повідомляється письмово або усно, за його бажанням. Протягом періоду провадження освітньої діяльності за ОП з підготовки здобувачів третього рівня вищої освіти конфліктних ситуацій не було.

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7.

Матеріально-технічна база задовольняє потреби для реалізації ОП. Здобувачі вищої освіти та НПП мають вільний безоплатний доступ до всіх інформативних джерел, бібліотек, читальних залів, спортивних залів, комп'ютерних класів, лабораторних та практичних аудиторій, навчально-методичної бази кафедри та всього факультету. Навчально методичний відділ забезпечує планування розкладу <https://is.gd/NIOUbo>, та роботу навчальної платформи Moodle <https://is.gd/yf8SFB>. Активними є соціальні сервіси у вигляді публікацій діяльності університету через зовнішні соціальні платформи: соціальні сторінки Facebook <https://www.facebook.com/wbaaqua>, відео канал Youtube <https://is.gd/IMZrPu>, Instagram, Telegram, Viber. Центр кар'єри здійснює консультативну підтримку здобувачів із питань працевлаштування, можливості проходження практик на підприємствах, з якими співпрацює університет та проходження стажування за кордоном <http://www.ksau.kherson.ua/ck.html>. Також з метою реалізації механізмів освітньої, організаційної, інформаційної, консультативної та соціальної підтримки здобувачів, вирішення питань щодо їх навчання і побуту, захисту їх прав та інтересів в університеті функціонує інститут самоврядування здобувачів, а саме Наукове товариство студентів, аспірантів, докторантів і молодих вчених <https://is.gd/btfoSR>. ЗВО забезпечує участь здобувачів освіти у семінарах, конференціях, олімпіадах, конкурсних відборах. Культмасовий сектор забезпечує студентів та аспірантів веселим та насиченим студентським життям проводячи різні заходи.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.

Необхідно відмітити недостатність сучасного обладнання у деяких навчальних лабораторіях, а також недостатню пристосованість окремих навчальних корпусів для осіб з особливими потребами. Відсутні письмові анкети опитування здобувачів щодо їх потреб, інтересів та покращень умов, хоча при зустрічі з експертами здобувачі підтвердили, що усні опитування періодично проводяться

Рівень відповідності Критерію 7.

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7.

Відповідно до вище зазначеного, встановлено підтвердження всіх важливих компонентів, що стосуються саме матеріально-технічного забезпечення, безпечності освітнього процесу, комфортності, хоча і є незначні недоліки. Тому експертна група дійшла висновку, що даний Критерій відповідає рівню В.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

ЗВО послідовно дотримується визначених ним процедур щодо ОП. Процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОП в ЗВО регулюються «Положенням про освітні програми у ДВНЗ «ХДАУ»», (<http://www.ksau.kherson.ua/files/pologennya/Положення%20про%20освітні%20програми.pdf>). Так, дана ОП була розроблена 2016 року та переглянута у 2019 році свідченням чого є надані експертній комісії документи. Експертами встановлено, що для покращення якості складової ОП постійно здійснюється моніторинг ринку праці, враховуються рекомендації роботодавців, рівень задоволеності студентів (випускників), аналіз міжнародних програм та участь у міжнародних програмах підготовки. Ініціаторами перегляду ОП є робоча проектна група. Запропоновані зміни виносяться на розгляд навчально-методичної комісії за спеціальністю, далі – на погодження навчально-методичною та вченою радами факультету, після цього подається на ухвалення навчально-методичною радою університету та затверджується наказом ректора.

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

У ЗВО здобувачі вищої освіти дійсно залучені до процесу періодичного перегляду ОП. При спілкуванні із здобувачами експертами з'ясовано, що ЗВО мають можливість ініціювати внесення змін чи корегування ОП. Здобувачі третього освітньо-наукового рівня безпосередньо та через наукове товариство залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери (анкетування). Позиція здобувачів береться до уваги під час перегляду освітніх програм. У відповідності до «Положення про анкетування здобувачів вищої освіти ДВНЗ «ХДАУ»», для визначення думок здобувачів проводиться їх анкетування двічі на рік. Анкети складаються спеціально призначеною, відповідальною особою. Результати анкетування аналізуються та обговорюються на засіданнях кафедри та передаються до наукового товариства. Проводяться опитування здобувачів щодо змісту конкретних дисциплін. На основі проведених анкетувань та опитувань <https://drive.google.com/file/d/1YKQVD6WXlzNusRpPdQYBrGrFoyOIYInT/view?usp=sharing> здобувачів, були внесені деякі зміни до ОП що акредитується, а саме, були модернізовані способи оцінювання знань, а також внесені зміни до навчальних дисциплін.

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

В результаті виїзної експертизи з'ясовано, що роботодавці дійсно залучені до перегляду освітньої програми. Згідно «Положення про забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти ДВНЗ «ХДАУ» » систему внутрішнього забезпечення якості розроблено згідно з принципами: відповідності європейським стандартам якості вищої освіти; системного підходу, який передбачає управління якістю на всіх стадіях освітнього процесу; залучення здобувачів, роботодавців та інших сторін до процесу забезпечення якості. В ДВНЗ «ХДАУ» діє система громадського контролю <https://is.gd/kjDM21>, яка передбачає включення роботодавців до складу дорадчих органів та комісій університету <http://www.ksau.kherson.ua/fish/4735-robrib.html>. Так, представник роботодавців входять до складу розробників ОП, адміністрація факультету періодично проводить анкетування роботодавців з метою отримання зворотнього зв'язку щодо якості ОП, поряд з цим, роботодавці активно приймають участь у засіданнях випускової кафедри під час обговорень змісту та наповнення ОП, наводили факти врахування їх побажань особливо, щодо питань практичної підготовки. Залучення роботодавців також підтверджується відгуками та рецензіями https://drive.google.com/file/d/1Mmp3egwfCF6Mno1DfcrT7qiKOk5_Ts4A/view?usp=sharing, де розміщені рецензії: <http://www.ksau.kherson.ua/component/content/article/28-2011-04-28-13-52-47/2011-06-20-14-36-00/4819-opnpasp.html> Протокол або витяг із засідання Вченої ради, де зазначені пропозиції роботодавців і здобувачів щодо змін в ОНП https://drive.google.com/file/d/1r2_EIHedUS2mBWLreYAbkh8iIsfRACl/view?usp=sharing <http://www.ksau.kherson.ua/%D1%8F%Do%BA%D1%96%D1%81%D1%82%D1%8C-%Do%BE%D1%81%Do%B2%D1%96%D1%82%Do%B8/%Do%B3%D1%80%Do%BE%Do%BC%Do%Bo%Do%B4%D1%81%D1%8C%Do%BA%Do%B5->

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

Експертами в процесі онлайн зустрічей з'ясовано, що за спеціальністю 207 «Водні біоресурси та аквакультура» дійсно проводиться моніторинг щодо кар'єрного шляху випускників. Адміністрацією ЗВО та викладачами кафедри постійно здійснюється комунікація із випускниками. Зокрема представником Управління Держрибагенства України в Херсонській області в ході бесіди було зазначено, що 32 випускники кафедри працюють в цій структурі. Випускники кафедри активно спілкуються з викладачами та здобувачами вищої освіти, беруть участь у "Ярмарці вакансій", зокрема це у розмові підтвердив головний рибовод (випускник кафедри) ДП "Дніпровський осетровий завод К.О. Мошнягул

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

Освітньо-наукова програма «Водні біоресурси та аквакультура» зі спеціальності 207 «Водні біоресурси та аквакультура» освітньо-наукового ступеня «доктор філософії» була введена в дію в 2016 р. В 2019 р. вона переглядалась з метою модернізації. В ході перегляду ОП було виявлено наступні недоліки: наявна інформація щодо навчальних дисциплін, які викладаються за ОП, їх структура, а також інформація щодо викладачів, які викладають дисципліни та їх контактні данні, на сайті університету знаходиться в розрізненому вигляді й здобувачам складно її шукати, тому було прийнято рішення, щодо створення «Пам'ятки здобувачу» (http://www.ksau.kherson.ua/files/documents_2018/aspirantura/robprog/207/Пам'ятка%20здобувачу.pdf), в якій сконцентровано всю інформацію про навчальні дисципліни, викладачів, які їх викладають, та їхню контактну інформацію, аби допомогти здобувачам краще орієнтуватися в навчальному процесі. Також було встановлено, що задля покращення якості освіти, необхідно розширювати зв'язок здобувачів з роботодавцями та покращити матеріально-технічну базу, у зв'язку з чим планується налагодження нових контактів, збільшення кількості зустрічей здобувачів з роботодавцями та проведення заходів на кшталт «Ярмарок професій», а також модернізація наукових приміщень та закупівля сучасного обладнання.

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Незважаючи на те, що акредитація ОП первинна, все ж ЗВО було враховано рекомендації, що стосувалися при проходженні акредитації спеціальності. При виїзній експертизі експертами відмічено оновлення бібліотечного фонду за даною ОП виданнями останніх років, наявність електронного репозитарію навчально-методичного забезпечення, наявність мультимедійного обладнання в аудиторіях та комп'ютерних класів у ЗВО, активізація інтернаціональної діяльності.

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

Експертною групою встановлено, що процедури і політика забезпечення якості належним чином сприймаються усіма членами академічної спільноти ЗВО. В університеті існує система внутрішнього забезпечення якості, яка передбачає: - визначення принципів та процедур забезпечення якості вищої освіти це справа всієї університетської громади, координацію здійснює навчально-методичний відділ; - здійснення моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм здійснюють випускові кафедри; - щорічне оцінювання здобувачів вищої освіти, науково-педагогічних працівників університету та регулярне оприлюднення результатів таких оцінювань на офіційному веб-сайті ДВНЗ «ХДАУ» здійснюють випускові кафедри, деканати факультетів та НМ відділ; - забезпечення підвищення кваліфікації науково- педагогічних працівників здійснює ННЦ «Інститут післядипломної освіти та дорадництва»; - забезпечення наявності ресурсів для організації освітнього процесу забезпечують деканати факультетів та випускові кафедри університету; - забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом забезпечує відділ технічних засобів навчання, інформаційного та програмного забезпечення; - забезпечення публічності інформації про освітні програми, ступені вищої освіти та кваліфікації забезпечує відділ технічних засобів навчання, інформаційного та програмного забезпечення та НМ відділ; - забезпечення ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату у наукових працях працівників ДВНЗ «ХДАУ» і здобувачів вищої освіти забезпечує відділ з питань інтелектуальної власності та ТОВ «Антиплагіат» . Згідно інформації, яка була отримана від усіх стейкхолдерів, можна зробити висновок, що в академічній спільноті ЗВО діє культура якості,

Однак, зауважень чи пропозицій різних стейкхолдерів там не відмічено. При цьому в ЗВО існує практика внесення пропозицій на засіданнях кафедри, навчально-методичної комісії спеціальності, при анкетуванні та безпосередньо завідувачу кафедрою чи адміністрації деканату. Поряд з цим, у вільному доступі була висвітлена ОП за <http://www.ksau.kherson.ua/component/content/article/28-2011-04-28-13-52-47/2011-06-20-14-36-00/4819-onprasp.html>, <https://is.gd/ke9PCg>, що давало можливість усім стейкхолдерам ознайомитися з нею.

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.

На сайті університету оприлюднена інформація про нормативні освітні компоненти, наведені можливі напрямки підготовки у рамках неформальної освіти, розміщені силабуси із характеристикою нормативних і вибіркових дисциплін тощо. Вважаємо, що дані матеріали дають можливість усім стейкхолдерам освітнього процесу отримати достатній обсяг інформації про дану ОП.

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9.

Слід відмітити доступність основних документів, що забезпечується досить зручним у користуванні сайтом ЗВО та зрозумілим інтерфейсом. Інформація відносно ОП повна і з урахуванням вільного доступу здобувачів вищої освіти до репозиторію та системи Moodle та досить зрозуміла.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.

В подальшому рекомендуємо передбачити можливість внесення пропозицій до проєкту ОП безпосередньо на її веб-сторінці.

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9.

Загалом усі підкритерії щодо відповідності ОП Критерію 9 дотримано. Висловлені зауваження не є суттєвими і не впливають на якість освітньої програми, тому вважаємо, що рівень відповідності ОП за Критерієм 9 рівень В

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

Зміст ОНП відповідає науковим інтересам здобувачів і забезпечує їх повноцінну підготовку та досягнення всіх запланованих ПРН. Цикл дисциплін спеціальності містить дисципліни вільного вибору здобувача, що відповідає їх науковим інтересам, враховує специфіку наукового дослідження. Цикл дисциплін набуває універсальних навичок дослідника задовольняє потребу здобувачів у підготовці до дослідницької діяльності. Навчальна дисципліна «Англійська мова наукового спілкування» має на меті сформувати загальні та фахові компетентності (лінгвістичну, мовленнєву, прагматичну), які забезпечують необхідну для науковця комунікативну самостійність та ефективність у сферах професійного, академічного та ситуативно-побутового спілкування в усній та письмовій формах. Науковому світогляду аспірантів сприяють такі освітні компоненти: історія та філософія науки, курс академічної доброчесності, методологія наукового пошуку. Задоволення наукових інтересів здобувачів в процесі навчання за ОНП демонструють результати письмового анкетування здобувачів [http://www.ksau.kherson.ua/files/documents_2018/aspirantura/rezop/207/ВБА%202016-2017%20н.р.%20\(1%20семестр\).pdf](http://www.ksau.kherson.ua/files/documents_2018/aspirantura/rezop/207/ВБА%202016-2017%20н.р.%20(1%20семестр).pdf)

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напрямові досліджень наукових керівників.

Аналіз тем дисертацій здобувачів та тематики публікацій їх наукових керівників (Перелік аспірантів із зазначенням тем дисертацій та наукових керівників. <https://drive.google.com/file/d/1XYBqL3id9pccr9IfttAiIeES5J1W52mkF/view?usp=sharing>), тем науково-дослідної роботи відповідних структурних підрозділів університету, наявність спільних публікацій свідчить загалом про відповідність наукової діяльності здобувачів напрямку досліджень наукових керівників, що підтверджено інформацією на сайті ЗВО. <http://www.ksau.kherson.ua/component/content/article/28-2011-04-28-13-52-47/2011-06-20-14-36-00/4551-npkk.html> Перелік наукових публікацій здобувачів https://drive.google.com/file/d/1l6mWsIyrj0U6b87_1zaQVrHPURF2InR2/view?usp=sharing

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

ЗВО забезпечує можливість здійснення наукових досліджень, як на базах державних підприємств та приватних структур (<https://drive.google.com/file/d/1-YoxtmD5o4vrB8-XUF7oSd7t9ESudggy/view?usp=sharing>), відповідно до укладених договорів. Виконання наукових досліджень в повному обсязі забезпечується ЗВО реактивами, приладами, частково витратними матеріалами. Здобувачі мають змогу опанувати та використовувати для наукових досліджень сучасні методи, що застосовуються у рибництві. У межах ОНП для проведення апробації результатів наукових досліджень університетом надаються наступні можливості: університет видає журнали, включені до Переліку наукових фахових видань України, проводяться наукові, науково-практичні заходи міжнародного та всеукраїнського масштабів у яких здобувачі можуть брати участь з метою апробації результатів дисертації; для попередньої експертизи дисертацій здобувачів проводяться фахові семінари, метою яких є надання висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації здобувача

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проєктах тощо.

Університетом були проведені заходи для розширення міжнародного співробітництва, зокрема укладено угоди із профільними ЗВО, науковими установами інших країн світу, де здобувачі мають можливість пройти стажування, взяти участь у наукових конференціях, опублікувати наукові здобутки у спеціалізованих виданнях. Зокрема, Республіканське унітарне підприємство «Інститут рибного господарства» (Білорусь, Мінськ), підписаний меморандум реалізації програм наукових досліджень та стажування за обміном для здобувачів вищої освіти, викладачів та фахівців аквакультури (Lycée Agricole Prive Saint Christophe, France). Це свідчить про академічну мобільність аспірантів та науково-педагогічних працівників, що підтверджується угодами про співпрацю, розміщеними на сайті ЗВО.

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проєктах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

Наукові керівники здобувачів, у переважній більшості, є керівниками та відповідальними виконавцями науково-дослідних робіт та ініціативних тематик: (НДР №(Ш9Ш(Ю559, №0118^)^03145; «Розробка та впровадження інноваційно-екологічної технології виробництва продукції рибництва, як складова продовольчої безпеки України» ID:62145). Пріоритетними для ДВНЗ «ХДАУ» є проведення комерціалізованих НДР наукових керівників та здобувачів, у тому числі і на замовлення господарств рибної галузі, що підтверджує практичну значимість цих досліджень. (Госпдоговірна тематика «Впровадження біологічної меліорації ставу «Чорна долина» Каховського району Херсонської області» № 5/16; «Оцінка перспектив створення мідійно-устричного господарства морської акваторії Миколаївської області» № 3/17; «Рибничо-біологічне обґрунтування рибогосподарської експлуатації ставу «Под Зелений» Херсонської обл. Каховського р-ну» № 4/19). В ДВНЗ «ХДАУ» наукові керівники разом з аспірантами проводять наукові дослідження в рамках науково-дослідних робіт, реєстр яких ведеться у відділі з питань інтелектуальної власності та інновацій (<https://is.gd/qntJ7> Керівник аспірантів доцент Кутішев П.С. являється членом мережі центрів аквакультури в Центральній і Східній Європі (NACEE <https://is.gd/OLyTPn>), що дає змогу аспірантам щорічно приймати участь у семінарах і конференціях присвячених обміну знаннями і технологіями в галузі рибництва. Так здобувач Цуркан Л.В. прийняла участь в одній із таких конференцій <https://is.gd/EZaw5a7> ХДАУ плідно працює за програмою Еразмус +. Університет бере участь у впровадженні проєкту 561975-EPP-1-2015-1-FI-EPPKA2-SVNE-JP(2015-3320) – «Adaptive learning environment for competence in

economic and societal impact of local weather, air quality and climate (ECOIMPACT), 2015-2018 pp., на факультеті рибного господарства та природокористування виконуються науково-дослідні роботи в рамках цього проекту.

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

Академічна доброчесність у науковій діяльності наукових керівників та здобувачів університету забезпечується низкою нормативних документів, зокрема: розроблено та схвалено Кодекс академічної доброчесності ДВНЗ «ХДАУ» (<https://is.gd/OCmf1N>), що встановлює загальні моральні принципи та правила етичної поведінки осіб, які працюють і навчаються в університеті, якими вони мають керуватися у своїй діяльності. В університеті проводять перевірку академічних текстів кандидатських і докторських дисертаційних робіт, звітів за науково-дослідними роботами, наукових публікацій, навчально-методичних видань та засобів навчання, навчальної літератури, на наявність плагіату та неправомірних запозичень. Діють Кодекс честі студента та викладача <https://is.gd/BbnG4D>. До заходів виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності, належать перевірка наукових тез, статей, навчально-методичних посібників на плагіат перед їх публікацією, зниження рейтингового балу НПП, як наслідок, позбавлення фінансових винагород; позбавлення можливості керування науковою роботою здобувачів. Реалізація перелічених заходів підтверджена під час зустрічі з адміністрацією та НПП ЗВО.

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10.

ЗВО надає підтримку та допомогу здобувачам ОНП для здійснення навчання через дослідження, що полягає у можливості реалізації їх наукових інтересів, у забезпеченні висококваліфікованим науковим керівництвом, матеріально технічною базою, що дозволяє безкоштовно виконувати наукові дослідження як на базі університету та і на базах господарств згідно угод, ЗВО допомагає у фінансуванні наукових досліджень та сприяє апробації наукових досліджень

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10.

Відмічена неактивна участь аспірантів та їх наукових керівників у міжнародних проектах. З метою більш повної інтеграції у міжнародний науковий простір доцільним було б: знайти шляхи залучення до реалізації освітньо-наукового процесу за ОП представників провідних світових університетів; розширити використання програм академічної мобільності здобувачами з пошуком форм кооперації з ЗВО України та країнами ЄС із залучення інвестицій; збільшення кількості публікацій у видавництвах Scopus і Web of Science.

Рівень відповідності Критерію 10.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10.

Відповідно до проведеної оцінки підкритеріїв критерію 10 навчання через дослідження і ОП знаходиться на високому рівні, проте варто врахувати надані рекомендації з даного критерію, тому рівень відповідності - В

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

Варто відмітити відповідальне ставлення Гаранта ОП під час роботи експертної групи, та своєчасність надання всієї необхідної інформації. Керівництво навчального закладу створило комфортні умови для роботи експертної групи,

забезпечивши доступ до мережі Інтернет та своєчасне і повне надання інформації для проведення дистанційної експертизи. На кожну зустріч було запрошено достатню кількість представників різних груп стейкхолдерів, які продемонстрували свою відкритість до діалогу. Під час акредитації ОП були визначені такі позитивні моменти: активне залучення роботодавців до підготовки здобувачів, включаючи перегляд освітньо-наукової програми і надання доступу до матеріально-технічної бази підприємств. Наявність матеріального стимулювання викладачів і здобувачів, формування здорового конкурентного середовища. Сприяння активізації науково-дослідницької діяльності і видання публікацій у наукометричних базах. Дієвість системи академічної доброчесності. Загалом у експертів склалося позитивне враження від візиту і забезпечення освітнього процесу у Державний вищий навчальний заклад "Херсонський державний аграрний університет та безпосередньо за освітньою програмою «Водні біоресурси та аквакультура».

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	B
Критерій 2 . Структура та зміст освітньої програми	B
Критерій 3 . Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	B
Критерій 4 . Навчання і викладання за освітньою програмою	B
Критерій 5 . Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	B
Критерій 6. Людські ресурси	B
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	B
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	B
Критерій 9. Прозорість та публічність	B
Критерій 10. Навчання через дослідження	B

Додатки до звіту:

Документ	Назва файла	Хеш файла
Додаток	<i>1_линк на Додаткові документи.pdf</i>	ZNUDTSG75vAp3S2gS39SYJ25LiSfoaSVolPfulXOGTE=
Додаток	<i>2_линк на Додаток до запиту.pdf</i>	PzCziwC7QSnUxYXe9n2NKDsJt8trnjVXR5YSJflbU=

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і доброчесно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Матвієнко Наталія Миколаївна

Члени експертної групи

Марценюк Наталія Олександрівна

Медведєва Юлія Вікторівна